

Leto X.

Številka 2.

# SLOVENSKI PRAVNIK.



Izdaja društvo „Pravnik“ v Ljubljani.



Odgovorna urednika:

Dr. Makso Pirc in dr. Viktor Supan.

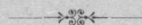


V LJUBLJANI.

Natisnila „Narodna Tiskarna“.

1894.

# VSEBINA.



1. <i>J. Kavčnik</i> : O jezikovnem vprašanji v načrtu novega civilnega postopka . . . . .	33
2. Raba slovenščine pri političnih uradih . . . . .	38
3. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo:	
<i>a</i> ) Gospodar odgovoren je za motenje posesti, katero so zakrivili njegovi kosci vkljub naročilu, da morajo paziti na mejo, če se ne prepriča o izpolnitvi svojega naročila in se poleg tega okoristi iz motenja . . . . .	39
<i>b</i> ) Kompetenca agrarnih oblastev za razsojevanje sporov mej solastniki vkupnih agrarnih posestev . . . . .	41
Kazensko pravo:	
<i>a</i> ) Nesposobnost oporočne priče po smislu §-a 582. obč. drž. zak. ne ugasne po preteku časa. <i>b</i> ) K §-om 199. lit <i>a</i> ), 202 in 204. k. z. . . . .	46
4. Iz upravne prakse:	
K postopanju pri odmeri dohodnine . . . . .	47
5 VII. redna glavna skupščina društva „Pravnika“ . . . . .	50
6. Razne vesti . . . . .	62
7. Pregled pravosodstva . . . . .	63



## O jezikovnem vprašanji v načrtu novega civilnega postopka.

§ 195. načrta slove: „Wenn an einer Verhandlung Personen theilnehmen, welche der Sprache, in welcher verhandelt wird, unkundig sind und die sich nicht in einer Sprache auszudrücken vermögen, deren die Parteien, die Richter und der Schriftführer mächtig sind, ist vom Vorsitzenden ein Dolmetsch zuzuziehen.“

To je v celem načrtu jedina določba o jezikovnem vprašanji. In da je nedostatna, vidi se na prvi pogled, kajti govori le o jeziku tretjih oseb, ki se pravde udeležujejo, to so: priče in izvedenci, ne določuje pa jezika strank. Istotako razvideti je takoj, da je določba ta namenjena le jezikovno mešovitim krajem, kajti v zgolj nemških krajih iskali bodemo nemškimi tretjim osebam v pravdi zaman strank in sodnega senata, ki vsi umejo njihov jezik. Določba ta pravilo bode tudi okrajnim sodiščem in bodo ondi pravice predsednika pristojale razpravljajočemu sodniku (§ 451. načrta.)

Opomnim precej tu, da vladni motivi, ki inace točno in tehtovito utemeljujejo v načrtu razgrneno tvarino, določbi §-a 195. ne vedo niti besedice.

Ker torej bodoči zakon ne bode določeval jezika, v katerem je obravnavati, kedo ga bode določil? V načrtu izraženo je načelo, da o samo formalnih stvarih razsojaj predsednik senata, o meritornih zadevah pa senat. Gotovo pa je jezik razprave le formalnost in recimo torej, da ga bode določeval predsednik. Ali kaj si bode izbral za podlago dotični svoji odločbi. Uže to se ne ve, v katerem jeziku se sploh sme obravnavati. Toda denimo, da je dopuščati vsak v deželi navadni jezik. Sedaj nastanejo ti-le slučaji:

- a) Jedna stranka ume samo jeden, v deželi navaden jezik, druga pa oba, oziroma vse. Kot brezdvomno postavimo, da

sodišče in zastopniki strank umejo vse te jezike. Predsednik odločil se bode za jezik, kateri ume prvo navedena stranka, kajti ta jezik umejo vsi drugi in po analogiji, da mora tretja oseba, da ni treba tolmača, razumeti jezik strank, sodnikov in perovodje, sme se dopustiti za jezik razprave le oni, katerega so vešči vsi. Tu torej predsednik ne bode imel nič kaj težavnega stališča

b) Drugače pa je, ako vsi umejo oba jezika. Dopustil ne bode, da se razpravlja v obeh jezikih, kajti zakon jasno govori le o jednem jeziku kot jeziku razprave. Kateri jezik naj določi? Ali naj gleda na narodnost strank, oziroma njih zastopnikov, ali na svojo narodnost, ali pa naj brez vsakega pomisleka odloči se za jeden ali drugi jezik? Prvo sredstvo mu vedno ne bode služilo, ker sta pogosto tudi stranki, oziroma odvetnika raznih narodnostij, drugo sredstvo je jako ozbiljno, tretje pa resnemu poslu sodnika nevredno. Ako bode določeval jezik po svojem prepričanju, na glasu bode kot svojemu jeziku pristransk. Od tod pa do domnevanja, da je tudi v stvari sami pristransk, niti jeden korak ni. To pa ugledu sodniškega poklica izvestno koristilo ne bode. Tu torej predsednik nima opore, katere bi se v svojih dvomih prijel.

c) Če jedna stranka ne ume jezika druge stranke? Tu pa uže celo ne bode imel nikakega merila

Vidi se torej, v kake zagate bode spravljal zakon predsednika in razmere silile bodo, da se potom upravnih naredeb določi jezik razprave. Samo s pripomočjo sedanjih jezikovnih naredeb ne bode mogoče jasnosti doseči v tem vprašanji. Pomniti je, da težišče novega postopka bode v javni ustni razpravi. Spisi strank skrčeni so — izvzemši postranske zadeve, potem vzklicne in revizijske spise — na tožbo in odgovor na tožbo (v postopanju pred okrajnim sodiščem pa je tudi to spisovanje le fakultativno), ter na takozvano „Niederschrift“ odvetnikov tekom razprave (§-a 226. in 274.) Zatorej pa nam sedaj obstoječe naredbe v pogledu na ustno razpravo nič koristile ne bodo in treba bode vsekako nove jezikovne naredbe. Ali če bode iz načrta zakon, kako tesno obmejeno je območje uprave! Zakon govoril bode o „Sprache, in welcher

verhandelt wird“ in uprava prisiljena bode, da za razpravo določi le jeden jezik. Kaj pa je naravnejše mimo tega, da se dekretuje notranje-uradni jezik za razpravini jezik, izvzemši morda slučaja, da istega ne ume nobena, pri razpravi navzoča stranka, ali pa samo jedna ne, drugi pa vsi umejo jezik te stranke. Za spise (Schriftsätze) ostati morajo sedanje jezikovne naredbe v veljavi, ali spisi bodo napram javnosti in ustnosti razprave — bodisi razprave o glavni stvari (Streitverhandlung), bodisi razprave v navadnih narokih — jako podrejenega pomena.

Preidimo sedaj k drugi točki jezikovnega vprašanja t. j. k jeziku tretjih oseb v pravdi. Kakor sem uže omenil, so tretje osebe le priče in izvedenci, kajti intervenijente in imenovanega avtorja načrt prišteva strankam (§-i 13.—15.), kar je naravno. Da pa pooblaščenci niso tretje osebe, sledi iz pravnega pojma pooblaščenja.

Slučaji, ki utegnejo nastati, so:

1.) Če tretja oseba govori jezik, kateri ne umejo niti stranki, niti vsi sodniki, oziroma perovodja. Tu je popolnoma prav in naravno, da se pokliče tolmač. Tej določbi načrta se torej ne more ugovarjati.

2.) Če tretja oseba govori jezik, kateri sicer umeta obe stranki, a ga ne ume noben sodnik. Tudi tu je tolmač potreben, kajti sodnik izvedeti mora od nepristranske strani, kaj govori priča ali izvedenec.

3.) Če jezik tretje osebe ume samo jedna stranka in ga umejo samo nekateri sodniki. Tu uže vzbuja se misel, če bode gotovost večja, ako povedbo preloži na jezik razprave tolmač, ali pa kateri sodnikov. Ali bodi! Stranki je morda do tega, da izve povedbo priče oziroma izvedenca od osebe, ki pravdne zadeve ali vsaj nje posamičnih faz kar nič ne pozna.

4.) Če jezika tretje osebe samo jedna stranka ni vešča, vsi drugi pa ga umejo. Tu pa menim, je tolmač popolnem odveč. Predsednik pretolmači povedbo stranki, in ako ta le še dvomi, vpraša lahko katerega sodnikov; čemu torej tolmač?

Priročimo ta-le slučaj konkretnim odnošajem. Pravda se pred sodnim dvorom stranka, ki ume samo nemški, nasprotnik njen pa zna slovenski in nemški. Jezik razprave je

nemški. Zaslišati je pričo, ki ume samo slovenski. Recimo, da je vrhu tega za nemško stranko pri razpravi navzoč tudi odvetnik<sup>1)</sup>, ki je vešč obema jezikoma. Vsi, v prvi vrsti predsednik, potem pa zastopnik te stranke morejo ji z največjo verjetnostjo preložiti povedbo na nemški jezik, a zakon veleva: quod non, govóri tolmač! In tolmač povedal nam bode nemški, kaj je govoril priča Slovenec! Naopak bode, ako jedna stranka ume samó slovenski in se bode razpravljalo v slovenskem jeziku (če bode dovoljeno), ter se zaslišuje Nемец kot priča, zopet tolmač prevajal nemško povedbo na slovenski jezik.

To bodo pač največje neprilike, ki morejo poganjati na zakonitih tleh!

5.) Daljnja posledica bode tudi ta, da tretja oseba ne bode smela voliti jezika svoje povedbi. Če ume jezik razprave, potem mora govoriti v tem jeziku, kajti le tedaj, ako tega jezika ne ume, sme govoriti v drugem jeziku. In če si priča ali izvedenec toli trdovraten, da hočeš izpovedati v drugem jeziku, slabo jo bodeš naletel. § 334. taksativno našteva, kedaj sme priča odrekati pričevanje, a da bi je smela odrekati zaradi jezika, tu ni povedano. In uvela se bode proti tebi eksekucija „ad praestandum factum“, obstoječa v denarnih kaznih ali pa v zaporu, ki sme trajati toliko časa, dokler teče pravda v dotični instanciji. Dalje moraš obema strankama povrniti škodo, katero trpita vsled nastalega zavlačevanja in plačati jima provzročene stroške, konečno pa še posebno kazen za nagajivost (Mutwillensstrafe); to določata §-a 338. in 339. Izvedenec pa si le toliko na boljšem, da se te „ad praestandum factum“ eksekvovalo ne bode, ampak postavilo družega izvedenca; vse drugo pa bodeš plačal liki priča (§ 467.).

Toliko o jeziku razprave in o jeziku tretjih oseb.

Vprašanje nič manj važno je tudi to, v katerem jeziku bode pisati zapisnike o ustnih razpravah. O tem napominana določba načrta popolnoma molči.

Pred vsem razmotriti je, kakega pravnega značaja bodo zapisniki. Pisalo se jih bode navadno po zaključenji ustne raz-

<sup>1)</sup> Za pravde pred sodnim dvorom obligatoren je „Anwaltszwang“. Le v pripravljalnem postopanju za nekatere posle ni treba odvetnika, v slučaji pa, da ima stranka pravico revnih, tej stranki sploh ne.

prave s pripomočjo zasebnih zapiskov predsednika, katere si je napravil tekom razprave. Pri tem zapisovanji navzočni bodeta tudi stranki. Ko je zapisnik sestavljen, prečitati ga je strankam, in te smejo kazati na posamične točke, ako se ne zlagajo z njih povedbami mej razpravo, ali če so nejasne in nepopolne. Če predsednik teh opomenj ne prizna, sme stranka vložiti ugovor v zapisnik, odvetnik pa tudi v poseben spis, takozvano „Niederschrift“. Vse to določujeta §-a 225. in 226 — Povedbe prič in izvedencev zabeležiti je v zapisnik po njih bistveni vsebini in ako treba, od slova do slova (§-a 356. in 380.). Završek (Ergebnis) krajevnega oglada zabeležiti je v razpravni zapisnik (§ 384.). Ako so se ta dokazivanja vršila izven ustne razprave, zapisati je povedbe v poseben zapisnik, potem pa jih pri razpravi prečitati. Vladni motivi izrecno naglašajo, da je namen zapisniku o ustni razpravi, da služi prvemu sodniku pri razsoji in informuje višjega sodnika.

Pravni značaj zapisnika je torej jasen. Služiti ima le notranjemu poslovanju sodišč. In če prišteva notranjemu uradovanju, je torej naravno, da bodi spisani v notranje-uradnem jeziku.

To so pomisleki, katere mi vzbuja določba §-a 195. načrta.

Če se vsprejme ta določba, potem se bodo jezikovni boji razlegali tudi po sodnih dvoranah, tratili ondi čas, vznemirjali stranke in sodnike ter jih odtegovali pozornosti na pravnih predmet. A načrt sam zahteva, da pogled bodi obrnen jedino na pravnih predmet, iskanje resnice o njem ter njega rešitev v jednej sami razpravi. Zaradi tega odklanja vse utoke v formalnih zadevah, in ponekod tudi zaradi kršenja določeb postopnika ne dopušča pravnega leka ter grozi sodnikom z represalijami, ako se omenjenega smotra ne bodo držali. Da bode razsojevanje o jeziku škodilo tudi sodniškemu ugledu, omenil sem uže zgorej.

Vsemu temu bi se izognilo, ako bi se jasna in brezdvoybena določila o rabi jezikov uzakonila, kar menim, da bi ne bilo nemogoče. Uže sedaj obstoječim razmeram bilo bi primerno, ako bi se n. pr. določilo, da je v spisih in pri ustnih razpravah rabiti, ter ukrepe in rabsodbe razglašati, oziroma izdajati v jednem jeziku, ki so v okrajih dotičnega sodišča navadni. V tem okviru določita naj jezik stranki, ako pa ne soglašata, govoriti sme pri

razpravi vsaka v svojem jeziku, a podlaga razsodbi bodi jezik tožbe, ukrepom mej razpravo jezik stranke, ki je stavila predlog, ukrepom in rešilom izvan razprave pa jezik dotičnega spisa. Tretja oseba sme govoriti v katerem koli navedenih jezikov. Tako uzakonjenje možno je osobito na podlagi sedanjega razlaganja člena XIX. osnovnih zakonov.

Ako pa bi se primernejših določeb, kakor so v §-u 195. načrta predlagane, doseči ne moglo, potem pa je boljše, da se ta § popolnoma črta, kajti koristiti taka določba ne more, pač pa povzročiti nove in hude jezikovne boje, ki tudi sodiščem ne bodo zanesli.

*J. Kavčnik.*



## Raba slovenščine pri političnih uradih.

Deželna vlada kranjska razposlala je vsem okrajnim glavarstvom na Kranjskem sledečo naredbo:

Št. 3695./P.

Uže večkrat pripetilo se je, da so se tuuradne odločbe o rekurzih ali pa vloge, katere so se rešile neposredno tu, dostavile po političnih okrajnih oblastvih na ta način, da se je vročil strankam, katere so se posluževale v svojih vlogah slovenskega jezika, prepis tuuradne odločbe z odlokom „v vest“ ali „na znanje“ i. j.

Ker so se pa povzročile vsled tega pritožbe, ki niso neutemeljene, ker se morajo izdati strankam po obstoječih naredbah odloki v istem jeziku, v katerem se je sestavila vloga, ukaže se vsem političnim okrajnim oblastvom, da morajo vse tuuradne oziroma ministerjalne odločbe strankam vročevati le v jeziku, v katerem se je sestavila vloga, ki se reši z dotično odločbo.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1893.

**Hein m. p.**





## Iz pravosodne prakse.

### Civilno pravo.

a) **Gospodar odgovoren je za motenje posesti, katero so zakrivili njegovi kosci vkljub naročilu, da morajo paziti na mejo, če se ne prepriča o izpolnitvi svojega naročila in se poleg tega okoristi iz motenja.**

Mestno del. okrajno sodišče v Rudolfovem ugodilo je v pravdi Janeza M. iz Vel. Cikave proti Alojziji B. od ondi radi motene posesti s konečnim odlokom z dne 24. julija 1893, št. 10342 tožbenemu zahtevku, glasečemu se: »Toženka Alojzija B. iz Vel. Cikave dolžna je priznati, da je tožitelj Janez M. v zadnji dejanski posesti travnika parc. št. 1954 kat. obč. S., da ga je motila v tej posesti s tem, da je travnik čez mejo pokosila, ter je dolžna vzdržati se v prihodnje vsacega jednacega dejanja izogibom globe, ki bi se odmerila za vsak slučaj.«

### Razlogi:

V sporih radi motene posesti razpravljati, dokazovati in razsojevati je jedino le o zadnji dejanski posesti in o okolščini dejanskega motenja posesti. Sodne razsodbe v tem postopanju imajo zgolj le namen in smoter, da se varuje posest in postavi v prejšnji stan motena posest. V tem slučaju čuti se tožitelj motenega v zadnji dejanski posesti travnika parc. št. 1954 kat. obč. S. s tem, da je toženka pokosila ta travnik čez mejo. Toženka prizna pravo mejo med njenim in tožiteljevim travnikom, kakor jo trdi tožitelj. Tožbi ugovarja pa, da ni ona zakrivila, če se je kosilo čez mejo in tožitelj motil na ta način v posesti, ker sta ravnala kosca, katera je najela za košnjo svojega travnika, proti njeni volji in proti njenemu naročilu. Po izpovedbah prič Matije J. in Janeza C. dokazano je, da sta ona dva dne 10. julija 1893. l. pokosila o priliki košnje travnika toženke čez mejo tudi tožiteljev travnik. Po §-u 339. obč. drž. zak. je pa za motenje posesti popolnem irelevantno, če je motitelj imel namen, motiti posest drugega ali ne (animus turbandi) ter če je motil »bona« ali pa »mala fide«. Po navedenem §-u zadostuje namreč za motenje posesti, da se moti tuja posest samovlastno t. j. brez vednosti in brez dovoljenja posestni-

kovega. Ugovor toženke, da je za trdno naročila svojima koscema, predno sta šla kosit njen travnik, da ne smeta kosit čez mejo, ampak naravnost z mejniki, je iz navedenih razlogov brez pomena in to tembolj, ker je toženka na tožiteljevem travniku pokošeno travo vzela v svojo posest in si pridržala, mesto da bi jo vrnila tožitelju.

Višje deželno sodišče v Gr. odbilo je vsled rekurza toženke tožbeno zahtevo z odločbo z dne 20. novembra 1893, štev. 8246.

#### Razlogi:

Dejanska posest tožiteljeva do travnika in dne 10. julija 1893. l. započeto motenje dokazano je po priznanji toženke. Trdi pa toženka, da je najetima koscema, ko sta jej potrdila njeno vprašanje, če so jima dobro znane meje tožiteljevega travnika, izrecno naročila, da morata paziti na meje in ne smeta kositi čez mejo. Priči Matija J. in Janez C. potrdili sta to trditev popolnem in dostavila, da sta prekosila le radi nepazljivosti in radi tega, ker je mankal jeden mejnik, slednje dokazano je tudi po ogledu. Ker torej toženka dejanja motitve ni storila sama, niti direktno niti indirektno povzročila, marveč hotela to po možnosti preprečiti, izključena je vsaka vzročna zveza med motenjem in ravnanjem ali nameravanjem toženke. Napram njej smatrati se mora to dejanje le kot naključje, za katero ne more biti odgovorna. Tudi radi tega, da se je okoristila iz motenja in tako baje molče odobrila dejanje, ne more biti odgovorna. Tožitelj namreč v tem oziru ni trdil ničesar niti ni ponudil za to dokazov. Nasprotno izpovedal je Matija J., da toženka, čeravno je pomagala grabiti pokošeno travo, ni mogla zapaziti, da je vmes tožiteljeva trava.

Vsled revizijskega rekurza je pa najvišje sodišče z odločbo z dne 14. decembra 1893, št. 12020 premenilo višjesodno odločbo in odobrilo prvosodni odlok iz njegovih razlogov in uvažujé, da je odgovorna toženka za motenje, katero sta njena kosca zakrivila vsled jim zaupane košnje ter se ne more izgovarjati s tem, da je naročila jima, naj pazita na mejo, tem manj, ker je opustila, da bi se prepričala o natančni izpolnitvi njenega naročila in ker ni vrnila neopravičeno prilaščene trave, ki se je pokosila na tožiteljevem travniku, da-si je izvedela najkasneje iz tožbe o motenji.

*H. Sturm.*

**b) Kompetenca agrarnih oblastev za razsojevanje sporov med solastniki vkupnih agrarnih posestev.**

Okrajno sodišče v Ribnici razsodilo je z razsodbo z dne 30. maja 1893, št. 2316:

Toženec B. pripoznati mora, da mu ne pristojata pravica kopati in zase porabljeni prst na v vložku št. 142 kat. obč. G. vpisanih skupnih parcelah, — ter se mora vzdržati vsacega jednakega užitka teh solastnih parcel itd.

**Razlogi:**

Zemljišče vlož. šte. 142 kat. občine G. obstoji po zemljiški knjigi in po izpovedbah strank iz več pašnih in iz nekaterih gozdnih parcel občine G. Lastninska pravica vknjižena je za 31 posestnikov iz Dolenjih Lazov in Zapuž kot lastnikov upravičenih posestev teh vasij. Upravičenci uživajo svoje solastninske pravice sedaj še vkupno tako, da dobivajo na solastninskih zemljiščih drva, steljo in pašo. Toženec trdi, da so kopali sopoestniki uže od nekdanj na vkupnih parcelah tudi zemljo ter ž njo izboljševali druga svoja zemljišča in da je osobito on s svojimi predposestniki užival to pravico več nego 30 ali tudi 40 let. Tožitelj pa kot solastnik navedenih vkupnih zemljišč zahteva, da se toženec v prihodnje vzdržuje take porabe vkupne lastnine. Toženec ugovarja najprvo nepristojnost sodišča za razsojo spora ter se sklicuje v utemeljitev tega ugovora na § 1. zakona z dne 7. junija 1883, šte. 94. drž. zak., na dež. zakon za Kranjsko z dne 26. oktobra 1887, šte. 2. dež. zak. de 1888 (§ 10.) in na minist. naredbo z dne 30. julija 1888, šte. 17. dež. zak. in na to, da se je pri vložku šte. 142 uže sub praes. 19. avgusta 1892, šte. 4834 zaznamovala razdelba in uredba vkupnih zemljišč. Res je, da so bila za odkup in uredba zemljiških bremen gledé na §-a 1. in 2. patenta z dne 5. julija 1853, šte. 130. drž. zak. zaznamovanih pravic (tudi vseh vkupnih posestnih in užitnih pravic) pristojna deželna oblastva. Po dež. zakonu za Kranjsko z dne 8. januarija 1889, šte. 7. dež. zak. je pa prenehalo z dnevom razglasitve tega zakona to je: z dnem 1. februarija 1889. l. delovanje deželnega oblastva gledé vseh navedenih pravic, katere se še niso napovedale ali provokovale do tega dne, tako da razsojajo o tacih sporih odslej le sodišča v sumarnem postopku. Dež. zakon z dne 26. oktobra 1887, šte. 2. de 1888 dež.

zak. pa ureja postopanje o razdelbi vkupnih zemljišč in o uredbi dotičnih vkupnih pravic, a ne odreka sodiščem pristojnosti, razsojati o lastninskih ali družih užitnih pravicah gledé vkupnih zemljišč, marveč je jasno izrečena pristojnost sodišč pri tacih sporih v poznejšem zakonu z dné 8. januarija 1889, šte. 7. dež. zak. Ugovor nepristojnosti sodišča torej ni utemeljen. Daljnji ugovor toženčev, da tožitelj ni solastnik vkupnih zemljišč in da torej ni upravičen tožiti, se ne more smatrati resnim, ako se pomisli, da je po dokazu zemljiške knjige, na katero se toženec sam sklicuje, pripisan 9/544 delež vkupne nepremičnine tožiteljevemu posestvu vlož. šte. 163 kat. obč. R., da se je dalje navedel v sodni poravnavi de praes. 22. decembra 1886, št. 7495 med udeleženci tudi tožiteljev oče in prednik Simon P., katerega pravice je tožitelj podedoval vsled prišojilne listine z dne 23. oktobra 1886, šte. 8359, da je dalje v glavnem izkazu udeležencev gledé razdelbe vkupnih zemljišč tožitelj dvakrat in sicer pri hiši šte. 4. in 28. v Dol. L. naveden kot udeleženec, in da temu ni ugovarjal nihče pri razpravi pred agrarnim komisarjem in z ozirom na to, da ni izmed 16 sosesstnikov, kateri so bili zaslišani kot pričé, nihče oporekal solastnine tožiteljeve. Vprašanje je torej le, če ima toženec razun pravice do paše in dobave stelje in drv (katere pravice se priznavajo vsem solastnikom) tudi pravico na vkupnem svetu kopati prst ter jo za-se porabljeti? Pridobitev te pravice dokazuje toženec s tem, da so solastniki baje delali od nekdanj splošno tako, in da je posebno on s svojimi predniki užival gledé pašnikov na griču parc. šte. 854, 1120 in 1508 to pravico več nego 30 ali tudi 40 let, da jo je torej priposestoval. Kot služnost pa toženec ne more zahtevati sporne pravice, ker bi to nasprotovalo bistvu in pojmu servitut in vkupne lastnine (§i 361., 472., 473., 474., 825. in 842. obč. drž. zak.) Vkupna lastnina obstoji v tem, da je vsak del fizično nerazdeljene stvari vsem udeležencem skupen. Vsa vkupna zemljišča so torej jedna celota. Pri služnostih pa je treba dveh zemljiških posestnikov (§ 474. obč. drž. zak.), izmed katerih ima jeden — obvezanec služno, drugi — upravičenec pa gospodujočo stvar. Obé te lastnosti pa ne moreta biti združeni pri vkupni nerazdeljeni lastnini, katera je — kakor rečeno — jedna celota. Sporna pravica se pa tudi gledé na njeno vsebino ni mogla priposestovati. Po §u 502. obč. drž. zak. ne obsega pašna pravica

nobene druge porabe. Upravičenec osobito ne sme po pašnikih kositi travo, najmanj pa bistvo (substanco) pašnika oškodovati. Tudi drugi, v obrambo poljščin izdani zakoni prepovedujejo vsako kvarno porabo zemljišč. Po §-u 43. pat. z dne 5. julija 1853, šte. 130. drž. zak. se ne morejo priposestovati pašne pravice in druge poljske služnosti v gozdih. Po gozdnem zakonu z dne 3. decembra 1852, šte. 250. drž. zak. in minist. naredbi z dne 3. julija 1873, šte. 39. drž. zak. je prepovedano vsakoršno pokončevanje gozdov in osobito kopanje prsti. Tudi v deželnem zakonu z dne 17. januarija 1875, št. 8. drž. zak. (§ 3.) se izrecno prepoveduje po travnikih in pašnikih kopati prst. Vprašanje je torej le, če more toženec zahtevati sporne pravice kot solastnik dotičnih pašnikov in gozdov? Pri sodnem ogledu dne 13. aprila 1893. l. naštelo se je na pašnikih »na griču« par. šte. 854, 1120 in 1508 med Bregom in Podstenjami v obližji toženčevega domovja 44 tacih prostorov, na katerih se je v poslednjih letih zemlja s travo (važe) odkopavala, in toženec sam priznal je, da je na več nego 30 dotičnih mestih zemljo on izkopal in za-se porabil. Sklicuje se na to, da sme kot solastnik spornih zemljišč iste v smislu §-ov 361., 362. in 829. obč. drž. zak. svobodno rabiti, da so tako ravnali tudi drugi solastniki in da je vsaj večina udeležencev s tem zadovoljna (§ 833. ibidem). Zaslišalo se je o tem 17 prič, izmed istih 16 soposestnikov spornih zemljišč. Iz izpovedeb pa sledi toliko, da je večina soposestnikov kopala manj ali več zemlje na skupnih parcelah, pred vsem pa toženec, da se pa niso vsi posluževali tega užitka, da so posamezniki godrnjali in se jezili na tako porabo vkupne lastnine, da se pa niso mogli zjediniti in da ni prišlo do sporazumnega sklepa v tem oziru. Izmed zaslišanih 16 soposestnikov izreklo jih je osem, da niso zadovoljni s tem, da se koplje zemlja na skupnem svetu. Tudi v prejšnjih pravadah in pri razpravah pred agrarnim komisarjem ni nihče izmed upravičencev navajal sporne porabe. Današnji toženec sam je pa v tožbi de praes. 24. februarija 1890, šte. 1554 trdil, da so upravičenci po vkupnih pašnikih samo pasli in steljo nabirali. Po §-u 833. obč. drž. zak. odločuje pač pri vkupnosti lastnine gledé rednega oskrbovanja in uživanja glavnega imetja večina upravičenih deležnikov, a po §-u 828. ibid. ne more noben deležnik na vkupni stvari izvrševati sprememb, vsled katerih bi se razpolagalo z deleži drugih, ako niso s tem zadovoljni. Jasno je,

da se s kopianjem s travo poraščene zemlje uničuje pašnik in krati pašna pravica sosesestnikov in da s takim užitkom pašnik izgubiva prirodno talno svojstvo. S tako porabo se izpreminja vkupna lastnina. Izkoriščevanje idealnega deleža toženčevega ni mogoče drugače, kakor, da se ob enem oškodujejo tudi idealni deleži družih solastnikov. Vsak solastnik sme se temu protiviti in vsakikrat preklatici nenaravno porabo vkupne lastnine. Ta pravica pa ne more zastarati. Ako bi se hotela tožencu priznati brez omejitve pravica kopati in odstranjevati uže itak plitvo zemljo po vkupnih pašnikih, bi se mu morala dosledno priznati tudi pravica, da odvzame vso zemljo in izpremeni pašnike v gole pleše.

Višje deželno sodišče v Gradci je pa razveljavilo s svojo odločbo z dne 6. septembra 1893, šte. 7985 razsodbo I. instance ter izreklo, da za rešitev tega spora niso pristojna sodišča, pač pa le upravna oblastva.

#### Razlogi:

Rešitev tega spora ne spada v področje sodišč. — Iz obravnave se da posneti, da gre tu za vprašanje, kako se sme zemljišče rabiti, ki je solastnina 30 kmetskih posestnikov in sicer na ta način, da je pravica do vkupnega sveta združena z lastjo gotove domačije; — da torej obstoji agrarična vkupnost v smislu §-a 1. lit. b. dež. zakona z dne 26. oktobra 1887, šte. 2. dež. zak. Priznано je, da se je uvedlo z ukrepom deželne agrarne komisije z dne 1. aprila 1890, šte. 86 razdelno postopanje gledé tega zemljišča vl. št. 142 kat. obč. G., ter da se je to sub pr. 19. avgusta 1892, št. 4834 zaznamovalo v zemljiški knjigi. — Isto tako se ni oporekalo, da je toženec solastnik ter torej deležnik v smislu §-a 20. nav. zak. Uprav tako se da posneti iz razlogov I. sodnika, da je tožitelj solastnik in deležnik pri vkupnem zemljišču vl. št. 142 kat. obč. G. — Po jasnih določil §-ov 9. in 10. nav. dež. zakona pristojta agrarnim oblastvom, kateri so kompetentni pri razdelitvi vkupnih zemljišč ali pri ureditvi vkupnih posestnih in užitnih pravic, tudi za obravnavo in razsojo gledé sporov, ki nastanejo med deležniki o posesti ali lastninski pravici do posameznih delov; — ter tudi za obravnavo in razsojo o eventualnem odpravilu za rabo takih zemljišč. — Voditi mora tako pravdo lokalni (krajni) komisar; razsodi

jo pa deželna oziroma min. komisija (§-a 12. in 68. ibid.) — Konečno se razvidi iz §-ov 68. in 70. loco cit., da se rešijo sodnim potom le zahteve tretjih oseb, ki niso deležniki. Sicer pa ni v navedenem zakonu določbe, vsled katere bi se prepustila sodiščem rešitev spora, ki nastane mej deležniki. — V poštev jemati se morata tudi §-a 71. in 72. l. c., katera določujeta, kako se mora dognati deležne pravice posameznih solastnikov in kako se mora odmeriti uporaba. Med uporabe naštete v §-u 72. l. c., spada pa na vsak način tudi tu prepirna. — Na zakon z dne 8. januarija 1889, št. 7. dež. zak. se pa ne more v to sklicevati, da bi se priznala pristojnost sodišč. Zakon govori (v §-u 2.) le o takih pravicah, katere so po ces. pat. z dne 5. julija 1853, št. 130. drž. zak. predmet odveze ozir. ureditve in se le-tej še niso podvrgle, nima pa veljave za agrarne vkupnosti. Ako bi to vender le bilo, bi se po §-ih 4. in 5. nav. dež. zakona bilo sploh odpravilo postopanje pri agrarnih oblastvih, ker jim ne bi ostalo kaj dela. — Vrh tega pravi § 9. l. c. izrecno, da ostanejo veljavne določbe državnega zakona z dne 7. junija 1883, št. 94. drž. zak. gledé vkupnih posestnih in užitnih pravic, o katerih govori § 1. odst. 4. a) in b) ces. pat. z dne 5. julija 1853. — Temeljem državnega zakona z leta 1883. se je pa izdal deželni kompetenco agrarnih komisij določujoči zakon. —

Najvišje sodišče potrdilo je z rzsodbo z dne 29. decembra 1893, št. 12531 višjesodno odločbo in sicer z ozirom na razloge višjega sodišča ter uvažujé, da se je pričelo vsled razglasa deželne agrarne komisije kranjske z dne 2. junija 1890, šte. 86 delovanje lokalne komisije za glavno in specialno razdelitev zemljišč kat. obč. G. dne 25. januarija 1890. l., da se je torej s tem dnevom pričela v smislu §-ov 10. in 60. dež. zak. z dne 26. okt. 1887, št. 2. dež. zak. pristojnost agrarnih oblastev gledé vseh jim po tem zakonu odkazanih uradnih opravil, da se je pa prenehala pristojnost vseh istih oblastev, v katerih zakonito področje so sicer spadala; — uvažujé, da zahteva toženec kot posebni užitek navedenega zemljišča kopanje zemlje (prsti), da se mu pa po tožitelju odreka ta pravica, ter da bo treba to vprašanje pretresovati, kedar se bodo dognale po agrarni komisiji posamezne pravice deležnikov; — ter uvažujé, da je bila torej tožiteljeva stvar, naprositi za rešitev te zadeve lokalnega komisarja, kateremu pristojna po §-u 12.

nav. zak. voditi dotični spor in kateri je po §-ih 42. in 81. min. naredbe z dne 30. julija 1888, št. 17. dež. zak. za Kranjsko upravičen še med obravnavanjem ukreniti potrebno v osiguranje substance proti odkopavanju zemlje, i. d. do časa, da se izvrši in konča razdelitev. —

*Dr. Papež.*

### Kazensko pravo.

**a) Nesposobnost oporočne priče po smislu §-a 592. obč. drž. zak. ne ugasne po preteku časa. b) K. §-om 199. lit. a), 202. in 204. k. z.**

Najvišje kot kasacijsko sodišče zavrglo je z razsodbo z dné 2. decembra 1893, št. 11291 zoper razsodbo deželnega sodišča v Lj., s katero je bil Janez F. krivim spoznan hudodelstva goljufije po §-ih 197., 199. lit. a) kaz. zak. in obsojen po §-u 202. k. z. za šest mesecev v prosto ječo, naperjeno ničnostno pritožbo obtoženca, oni državnega pravdnštva pa ugodilo ter Janezu F. zaradi mu v krivdo štetega hudodelstva goljufije prisodilo razveljavljajoč v tej meri razsodbo prve stopnje po §-ih 202. in 204. k. z. z uporabo §-a 54. k. z. trimesečno težko ječo dopolnjeno z jednim postom vsakih 14 dnej.

### Razlogi:

Obtoženčeva ničnostna pritožba opira se na pravno mnenje, da je v §-u 592. obč. drž. zak. določena nesposobnost onega, ki je bil zaradi iz dobičkarije doprinesenega hudodelstva obsojen, biti za oporočno pričo smatrati kot tako pravno posledico kazensko-sodnih obsodeb, katera ugasne po smislu §-a 6. zakona z dné 15. novembra 1867, št. 131. drž. zak. po preteku časa, in trdi, da je obtoženec, ko je dné 20. maja 1893. l. po smislu §-a 586. obč. drž. zak. in §-a 66. ces. pat. z dné 9. avgusta 1854. št. 208. drž. zak. kot oporočna priča pod prisego zaslišan sleherno prejšnjo kazen zaradi hudodelstva, torej tudi svoji kazni zaradi hudodelstva tatvine v letih 1860. in 1863., zanikal, zgolj o čisto nepomenljivi okolščini pričal, in da torej nedostaje potrebnega pogoja za uporabo §-a 199. lit. a) k. z. — Ta ničnostna pritožba ni utemeljena. Najprvo ni res, da okolščina, katero je obtoženec po krivem izpovedal, ni pomenljiva, kajti zakon z dné 15. novembra 1867, št. 131. drž. zak.



tiče se, kakor je najvišje sodišče v razsodbi z dné 9. junija 1874, št. 5264 judikat št. 89, izreklo, zgolj onih pravnih posledic, ki zadevajo obsojenca samega, ne pa tudi zakonito določenih posledic take obsodbe gledé na tretje osebe. A tudi ne gledé na to ni pomenljivost okolščine, katero je priča pred sodnikom po krivem izpovedal, nikak del učina za hudodelstvo po §-u 199. lit. a) k. z. Je li kaka okolščina pomenljiva ali ne, to v času zaslišanja čisto niti dognano ni, in tudi zaslišujoči sodnik sam tega zmerom ne vé. Pričo veže dolžnost, da govori pred sodiščem resnico, in uže iz tega, da jo vpraša sodnik po kakej okolščini, posneti more priča, da je zabilježba njene izpovedbe v svrhu svojedobne sodne uporabe potrebna. V obče in tudi v tem slučaju bi mnenje, katero zastopa ničnostna pritožba, imelo naravnost to posledico, da bi bila kaznivost obtoženca zavisna od pravnega nazora, kateri ima sam o svojej sposobnosti za oporočno pričo, tako posledico pa je v prid pravosodnej varnosti brezpogojno zavračati. To ničnostno pritožbo bilo je torej zavreči. — Nasprotno ugoditi pa se je moralo ničnostni pritožbi državnega pravdnštva, ker se, kakor je to kasačijsko sodišče uže v svojej razsodbi z dné 7. aprila 1879, št. 1892, št. 196. zbirke izreklo, § 204. k. z. nanaša na § 199. lit. a) k. z., torej tudi na slučaj pred sodiščem storjenega krivega zapriseženega pričevanja, a s tem razodeva, da obsega kriva prisega §-a 204. k. z. tako formulovano prisego stranke kakor tudi prisego priče. To potrjuje tudi duh kazenskega zakona, kateremu je zaprisežena potrdba neresnice uže sama na sebi vzrok za poostritev kazni. Bilo je torej v izpobjani razsodbi izrek o kazni kot ničen razveljaviti in na podlagi krivdoreka prve stopnje zaradi hudodelstva goljufije (§-a 197., 199. lit. a) k. z.) vnovič kazen odmeriti po §-ih 202. in 204. k. z. torej s težko ječo.

M.



## Iz upravne prakse.

### K postopanju pri odmeri dohodnine.

C kr. upravno sodišče je na pritožbo Matije Jonko iz Bolca po dru. K. Sežunu, odvetniku na Dunaji, proti odločbi c. kr. finančne direkcije za Primorsko z dne 13. marcija 1893,

št. 1418 zastran dohodnine za leta 1889. do vštetega 1892. po ustni javni obravnavi dne 23. decembra 1893, k številki 4303 spoznalo za pravo, da se izpodbijana odločba po §-u 6. zakona z dne 22. oktobra 1875, drž. zak. št. 36. iz 1876. l. za radi nedostatnega postopanja razveljavi.

### Razlogi.

Matija Jonko izvršuje v Bolci obrtne pravice a) kot gostilničar in kramar, b) kot veletržec s sirom, drobnico ter žitom in c) kot pek, plačuje od tega pridobnine 8 gld. 40 kr., odnosno 2 gld. 62 $\frac{1}{2}$  kr. in 2 gld. 62 $\frac{1}{2}$  kr. ter mu je bilo nadalje za ta podjetja po prvotni odmeri od dohodka, dognanega za leta 1889., 1890. in 1891. povprečno z zneski 744 gld. 80 kr., 722 gld. 80 kr. in 908 gld. 60 kr. plačevati dohodnino I. razreda v rednih letninah po 23 gld. 59 kr., 22 gld. 99 $\frac{1}{2}$  kr. in 31 gld. 78 kr. z državnimi in drugimi prikladami vred. Leta 1891. pa se je finančni upravi videlo potrebno, da dohodnino za preje navedena tri leta iznova odmeri; ob jednem se je odmerila tudi dohodnina za leto 1892. Glede na to se je dohodek iz pritožiteljevih podjetij protivno njegovim napovedim nastavljal s povprečnimi zneski, ki so se bili dognali po smislu mnenja zaupnikov in ki se za zadevna štiri leta gibljejo med 13.220 gld. največ in 12.986 gld. najmanj. Izpodbijana odločba je potem dohodnino za leta 1889., 1890. in 1891. popravila tako, da znaša za vsako 597 gld. 35 kr., a dohodnino za leto 1892. tako, da znaša 600 gld. 68 kr.

Pritožba se obrača poglavitno proti postopanju davčnega oblastva, da bi se določilo, kolik dohodek je davku podvržen, potem zoper to, da se je ta dohodek določil na podlagi mnenja zaupnikov in konečno zoper samo volitev zaupnikov.

Upravno sodišče je spoznalo, uvažujoč nastopno:

Administrativni obravnavni akti kažejo, da se je pritožitelju mnenje zaupnikov, zaslišanih v tej dohodninski reči, predložilo uže v prvi administrativni instanci in da se je zapisalo v zapisnik, kar je bil o tem izjavil. Vzlic temu je pritožitelj, da bi dopolnil svoje nove napovedi in pobil mnenje zaupnikov, v svojem rekurzu zoper novo odmero dohodnine za leta 1889. do 1891. predložil izkaz izdatkov pri svojem obrtovanju in izkaz proti podlagam obdačenja, želel, naj se zaslišijo imenom navedene osebe kot zaupni možje in

priče, in tako v rekurzu sam zahteval, naj se prično zanesljive poizvedbe, da se dopolni in popravi izvršeno postopanje.

Tu pač misli finančna uprava, da jej ni bilo potreba, odobriti teh nasvetov in odrediti zaslišanja imenovanih zaupnikov, ker se kaj takega ni zahtevalo poprej pri prvi instanci tekom administrativnega postopanja.

Toda upravnemu sodišču je bilo pomisliti, da je c. kr. finančna direkcija za Primorsko vsled omenjenega rekurza z dopisom z dne 21. oktobra 1892, št. 20661 bila zaukazala, naj se popravijo pritožiteljeve nove napovedi, da je tako zadevna stvar povrnila se v stadij postopanja in da je torej bilo treba tudi zaslišati pritožiteljeve, imenoma navedene zaupnike in iznova prejšnje zaupnike o izkazih rekurza, to tem bolj, ker je bilo vsekakor številke v izkazih po §-u 25 dohod. pat. smatrati kot dopolnilo preje nepopolno vloženih napovedij in ker se je pritožitelj dne 20. januarija 1893. l. iznova zaslišan, izrecno vzkliceval na poprej označene navedbe in priloge rekurza.

Razven tega je upravno sodišče pomislilo, da se ni ugodilo pritožitelju, prosečemu, naj bi se mu naznanilo mnenje zaupnikov gledé odmere dohodnine za leto 1892. To ni bilo pravilno. Kakor je stvar bila, pritožitelj namreč ni bil v stanju, pobijati predloženega mnenja točko od točke, in torej mu je bilo po smislu prošnje, izrečene v zapisniku z dne 25. aprila 1892. l. dati priliko, da se izjavi na široko o navedbi zaupnikov, tako da je bilo najmanj poskrbeti njegovo zaslišanje na zapisnik o posameznih, od zaupnikov izrečenih nastavkih, če se mu ni hotelo dati prepisa mnenja, katerega je prosil bil.

Konečno gledé ugovorov zoper zaupne može je sodišče bilo mnenja, da finančna uprava ima pač brez dvojbe pravico, izbrati zaupnike po svoji volji; toda § 25. dohod. pat. tudi piše, da je zaslišati zaupnike iz občine, katere imenuje za ta posel občinski načelnik. Istina je, da je nekaj zaupnikov bilo res pozvanih iz občine in to bi samo na sebi zadostovalo; ali, kar zadeva imenovanje po občinskem načelniku, ne da se iz aktov določno posneti, je li občinski načelnik Bovški sploh imenoval zaupnike in katere. Nasprotje sicer tudi ni dokazano, se posebno ne z občinskim uradnim potrdilom, priloženim pritožbi, ker se to tudi potrdilo lahko tako

umeje, da za le-to odmero niso bili imenovani posebe zaupniki (tega po zakonu tudi ni bilo treba), ali prav tako po rečenem potrdilu ni izključeno, da se imenovanje sploh ni vršilo.

Ker po vsem tem treba dejanski položaj, na katerem temelji izpodbijana odločba, popolniti v bistvenih točkah in ker so se tudi bistvene oblike administrativnega postopanja v nemar pustile, zagledelj bilo je izpodbijano odločbo razveljaviti po §-u 6. zak. z dne 22. oktobra 1875, drž. zak. št. 36. iz 1876. l. —



## VII. redna glavna skupščina društva „Pravnika“.

Zborovanje letošnje redne glavne skupščine društva »Pravnika« bilo je dne 30. januarija t. l. v prostorih »Ljubljanske čitalnice«. Dnevni red priobčili smo v prvi letošnji številki »Slov. Pravnika«. Ob 7. uri zvečer došlo je na skupščino 21 društvenikov.

I. Konstatujoč sklepčnost otvori načelnik gosp. dr. A. Ferjančič skupščino s posebnim nagovorom ter pozdravi udeležnike. S kratkimi potezami nariše gosp. načelnik društveno delovanje v preteklem letu ter omenja, da sicer društvenih shodov v zadnjem društvenem letu ni bilo toliko, kolikor bi jih bilo želeli, ker ni bilo mogoče dobiti predavanj, čeravno meni, da nikakor ni treba na vsakem shodu prirediti predavanje, kajti društveni večeri imajo tudi namen, da se pravniki na njih sploh pogovoré o svojih stanovskih vprašanjih. Zelo lepo napredovalo je pa društvo, kar se tiče knjižnice, katera se je v preteklem društvenem letu zelo obogatila. Društveni list »Slovenski Pravniki« izdaval se je tudi v minolem letu in z veseljem se mora pozdraviti, da se je njegovo obzorje razširilo, priobčujoč filozofične, pravno zgodovinske in socialne razprave. V dosego najvažnejega smotra našega društva v zadnjih letih, za izdajo slovenske pravne terminologije, storilo se je v prošlem letu največ in nadejati se sme, da zagleda terminologija v kratkem beli dan. Terminologija je pa največje važnosti za nadaljnje izdavanje zakonov v slovenskem prevodu, ter za slovensko uradovanje in pravoslovje sploh. Velikih zaslug v tej zadevi stekel si je visoki de-

želni zbor kranjski, podelivši v pokritje troškov za izdajo terminološkijskega slovarja tudi v preteklem letu gmotno podporo. Spominjajoč se v minolem letu umrlih osem društenikov in sicer gg. Butaliča, Bilca, Cizeja, Doljaka, Fišerja, Ivančiča, Messnerja in Polaka, poziva skupščinarje, naj se dvignejo v znak sožalja s sedežev. Nato da besedo društenemu tajniku, da poroča o društenem delovanji.

II. Tajnik g. dr. Maks o Pirc poda sledeče poročilo:

#### Slavna skupščina!

Čast mi je danes poročati v imenu odbora, kateri se je za peto društeno leto izvolil na lanski glavni skupščini, o njegovem in društenem delovanji v prošlem letu.

Odbor konstituiral se je v seji dne 29. januarija 1893. l. tako, da se je izbral načelnikovim namestnikom g. dr. Val. Krisper, tajnikom g. dr. M. Pirc, blagajnikom g. notar Iv. Gogala in knjižničarjem g. avskultant Fr. Milčinski. V odsek za nadzorstvo društenega lista izvolili so se gg. dr. Janko Babnik, dež. svetnik M. Zamida in avskultant Fr. Milčinski.

Glavni smoter našemu društvu je izdaja strokovnega lista „Slovenski Pravniki“, kateri je izhajal in zalagal se tudi v prošlem letu. „Slovenski Pravniki“ završil bode s tekočim letom prvo svoje desetletje. Količega pomena je našemu narodu strokovni pravniški list, naglašalo se je uže tolikokrat, da mi tega ni treba še posebej poudarjati. Skoro gotovo je pa tudi, da bi „Slovenski Pravniki“ težko kedaj dosegel bil svoje deseto leto, ako bi njegovega izdavanja ne bilo prevzelo naše društvo, kajti vsakomur so dobro znane velike težave, s katerimi se je moral in se mora še boriti naš list „Slovenski Pravniki“ morda glede znanstvene vsebine še ne more tekrovati z nekaterimi strokovnimi listi večjih narodov. Pomisliti je pa treba, da imajo oni listi trdno zaslombo na pravniških fakultetah, katerih mi še nimamo, ter da dobivajo naravno obilnejo duševno podporo iz večjega števila pravnikov svojega naroda. Vender pridobil si je naš list uže v pravniški literaturi drugih narodov, kateri nas nikakor ne ljubijo, toliko spoštovanja, da se pogosto opozarja na razprave, katere so se v njem ponatisnile, in na praktične slučaje, kateri so se v njem priobčili. Vsebina „Slovenskega Pravnika“ razdeljena je bila v preteklem letu kakor v prejšnjih letnikih. V prvem delu priobčevale so se izvorne razprave, kolikor mogoče raznovrstne vsebine. Razprav priobčilo se je lani dvanajst. V drugem delu prinašal je „Slovenski Pravniki“ razne zanimive razsodbe in odločbe iz pravosodne prakse, zadevajoče civilno pravo (katerih je bilo nad 50) in kazensko pravo (katerih se je priobčilo 10), ter iz upravne prakse (le-teh 7). V književnih poročilih objavljali so se najnovejši proizvodi pravniške literature, nekateri z daljšimi ali krajšimi ocenami. Med raznimi vestmi naznanjali so se posebno najzanimivejši dogodki društvene kronike. Nova rubrika v lanskem letniku našega lista bila je pa „Pregled

pravosodstva“. V tej rubriki prinašali so se v kratki obliki najnovejše in najvažnejše odločbe najvišjega sodišča, priobčene po drugih listih, ter pri vsaki navajal vir, iz katerega se je odločba posnela. S tem nadejalo se je uredništvo ustreči mnogostranski želji. V lanskem letniku priobčila se je 201 razsodba. Ako se bode to nekaj let nadaljevalo, pridobil si bode vsak naročnik „Slovenskega Pravnika“ lepo zbirko razsodb najvišjega sodišča, katera utegne prav priti marsikateremu praktiku posebno na deželi, kjer niso na razpolago večje zbirke. Tiskal se je „Slovenski Pravniki“ tudi v preteklem letu v 400 izvodih ter se oglašajo nanj vedno novi naročniki. Završujé svoje poročilo o društvenem listu, izreči moram pa toplo prošnjo, naj se „Slovenski Pravniki“ v prihodnje podpira duševno obilneje, kakor se je to storilo doslej. Častna naloga vsacega slovenskega pravnika bodi, po svojih močeh naš list podpirati, bodisi z razpravami, bodisi s praktičnimi slučaji. Na ta način bode vsebina zanimiveja in le, ako se bode „Slovenski Pravniki“ podpiral vsestransko, vztrajati bode mogel ter izvrševati svojo nalogo.

V svojih sejah, katere so se sklicevale, kolikorkrat je nanęsla potreba, posvetovati se je bilo odboru največkrat o slovenski pravni terminologiji. Prizadevanju društvenega načelnika g. dra. A. Ferjančiča, kateri je osebno v tej zadevi posredoval pri gospodu pravosodnemu ministru grofu Schönbornu in gospodu bivšemu finančnemu ministru dru. Steinbachu, posrečilo se je, da se je ta velevažna zadeva za društvo ugodno rešila. Podpiral je pa društveno prošnjo posebno pri gospodu bivšemu finančnemu ministru gospod državni poslanec Fr. Šuklje. Podpisala se je torej pogodba, s katero je prevzela c. kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaji založbo slovenske pravne terminologije ter se zavezala plačati društvu za tiskovno polo po 15 gld. Kakor se je pokazalo, bil je skrajni čas, da se je ta zadeva rešila, kajti v sedanjih razmerah doseči bi se bilo dalo pač težko, da bi c. kr. dvorna in državna tiskarna prevzela založbo slovenske pravne terminologije. Iz posebnega poročila neumornega urednika terminologijskega slovarja gosp. dra. Babnika izvedela bode sl. skupščina sedanje stanje terminologije.

Omeniti mi je o tej zadevi še društvene prošnje, ki se je izročila v jesenski sesiji l. 1892. deželnemu zboru kranjskemu, naj dovoli drugo podporo za izdajo nemško-slovenskega juridičnega slovarja. Deželni odbor kranjski, kateremu se je prošnja izročila v rešitev, dovolil je vsled poročila bivšega društvenega načelnika in deželnega odbornika g. dra. Papežavnovič podporo v znesku 400 gld. Koncem svojega poročila usodil si bodem staviti odborov nasvet, da se izreče visokemu deželnemu zboru, odnosno veleslavnemu deželnemu odboru kranjskemu društvena zahvala za ta dar. Ker se je večkrat izrazila želja, naj se počaka z nadaljnjim izdavanjem slovenskih zakonov, dokler ne izide slovenska pravna terminologija, da ne bode razlike v terminih, se tudi v prošlem letu še ni izdal tretji zvezek.

Ko je postalo lani vprašanje o zgradbi „Narodnega doma“ v Ljubljani aktualno, obrnil se je odbor našega društva z dopisom z dne 20. junija na društvo „Narodni dom“ ter izrazil prošnjo, da se v bodočem „Narodnem domu“ v Ljubljani odkažejo tudi „Pravniku“ primerni prostori, kjer bi se namestila knjižnica, v katerih bi bila društvena čitalnica in kjer bi se lahko prirejevali tudi društveni shodi. Nadejati se je, da se bode pri zgradbi „Narodnega doma“ v Ljubljani oziralo tudi na „Pravnik“.

Z ozirom na to, da bode torej naše društvo v kratkem dobilo svoje lastne prostore, obrniti je pa moral odbor vso svojo pozornost na društveno knjižnico in skrbeti, da se jo pravočasno popolni. Iz posebnega poročila g. knjižničarja izvedelo se bode, s kolikim uspehom je skušal dosegati odbor v tem oziru društveni smoter, ustanoviti društveni knjižnico. Omenim naj tu le v kratkem, da se je posrečilo odboru s cenanim nakupom knjig na javni dražbi zapuščine g. c. kr. okrajnega sodnika Ogrinca in z nakupom knjig pravoslovne vsebine iz zapuščine prerano umrlega odličnega našega člana g. dra Škofica od sl. družbe sv. Cirila in Metoda, kateri je rajniki volil vse svoje premoženje, prav izdatno popolniti našo knjižnico. Da bi bili društvenikom na razpolago vsaj oni strokovni listi, na katere je „Pravnik“ naročen ali katere dobiva v zameno, ukrenil je odbor naprositi sl. Ljubljansko čitalnico, naj našemu društvu prepusti v svojej bralni sobi mizo, na kateri se bodo listi razgrnili. Sl. Ljubljanska čitalnica ustregla je tej prošnji drage volje in naši društveniki imajo sedaj vsaj priliko vsak čas vpogledati najnovejše številke strokovnih listov.

Vkljub temu, da je odbor prizadeval se, kolikor mogoče pogosto prirejevati društvene shode, sklicati sta se mogla v preteklem društvenem letu vendar le samo dva. Prvi sklical se je na dan 20. aprila in se je predavala na njem razprava „o igri“, katera se je tudi ponatisnila v 5. številki lanskega letnika društvenega lista. Drugi društveni večer priredil se je dne 9. januarija t. l. in se je predavala razprava g. dra. Bežka „o ari“, katera se je priobčila v 1. letošnji številki „Slovenskega Pravnika“. Ta društveni večer priredil se je prvič v pripravnih prostorih sl. Ljubljanske čitalnice, kateri tem potom izrekamo na vsej njenej ljubeznjivosti iskreno zahvalo. Večkratni poziv v društvenem listu, naj bi se oglašala predavanja za take shode, ostal je vedno brezuspešen. Vendar moram opozoriti č. gg. skupščinarje na naše društvene shode in izrekam toplo željo, da bi se prirejevali v prihodnje pogosteje, kar je pa le mogoče, ako vsak posamezen član stori svojo dolžnost in pripravi kako berilo. Predavanja priobčevala bi se v društvenem glasilu in „Slovenski Pravnik“ imel bi močno zaslombo na njih, da bi ne bil več tako v zadregi radi gradiva. Naj bi se torej v tem oziru v prihodnje obrnilo na bolje! Kakor uže nekaj let sem priredil se je tudi lani dne 3. septembra društveni izlet in sicer na Bled. Izlet bil je izredno mnogobrojno obiskan, kar priča, da so se društveni izleti vsem članom omilili. Odbor nameraval je lani sicer izvesti idejo, katera se je rodila uže l. 1892., dati namreč izletu značaj pravniškega shoda. Toda tudi dotični odborov poziv ostal je brezuspešen, vsled česar se je morala od-

borova namera opustiti. Ker pa imajo društveni izleti tudi namen, da se na njih seznanjajo društveniki v prijateljskih pogovorih med seboj, nadejati se smemo, da se bodo prirejevali tudi v prihodnje. — Omeniti moram o tej točki konečno še uspeh, kateri je doseglo naše društvo s tem, da je c. kr. ministerstvo za notranje zadeve ugodilo društvenemu rekurzu proti odredbi c. kr. okrajnega glavarstva v Celji, odnosno proti potrjujočej odločbi c. kr. namestništva Graškega, s katero se je prepovedal l. 1892. nameravani društveni shod v Laškem trgu. Ker se je odločba c. kr. ministerstva za notranje zadeve naznanila društvu še le z dopisom c. kr. okrajnega glavarstva v Celji z dne 10. marcija 1893, št. 11186, je ta uspeh le moralnega pomena, utegne pa imeti tedaj tudi praktičen pomen, ako bode hotelo namreč društvo zopet prirediti svoj shod izven Kranjske.

Ukrepe lanske glavne skupščine izvršil je danes odstopajoči odbor s tem, da sta se poklonila naš društveni načelnik g. dr. Ferjančič in odbornik g. dr. D. Majaron Nj. ekscelenci g. pravosodnemu ministru grofu Schönbornu in mu imenom društva izrekla zahvalo, ker je blagovolil podeliti na društveno prošnjo g. dru. Babniku daljši dopust za urejevanje slovenske pravne terminologije. Ob jednem naprosilo se ga je, naj ostane tudi nadalje našemu društvu naklonjen, kar je obljubil in izpolnjevaje svojo obljubo, tudi priporočal pri finančnem ministerstvu, da prevzame c. kr. dvorna in državna tiskarna slovenski terminologijski slovar v svojo založbo. Istotako odposlal je odbor veleslavnemu deželnemu zboru kranjskemu pisмено zahvalo na gmotni podpori, katero je podelil visoki deželni zbor našemu društvu l. 1892. za priprave nemško-slovenskega pravno-terminologijskega slovarja.

Število društvenikov ostalo je tudi v preteklem letu nespremenjeno, ter šteje „Pravnik“ sedaj 176 članov. To število je za obilico pravnikov slovenskih veliko premajhno in bodi skrb vsacega društvenika pridobiti „Pravniku“ v prihodnjem letu novih članov. Z žalostjo opomniti moram še, da nam je smrt tudi v preteklem letu ugrabila marsikaterega odličnega društvenika in narodnjaka, med njimi odličnega koroškega slovenskega pravnika dra. Josipa Messnerja, c. kr. notarja Josipa Ivančiča, c. kr. notarja Iv. Fischerja, kancelista J. Butaliča in dr. Iz mojega poročila blagovolijo naj čč. gg. skupščinarji povzeti, da je tudi v preteklem društvenem letu „Pravnik“ skušal doseči svoje smotre, odbor pa da je po svojih močeh deloval v prosepah društva.

Prosim torej sl. skupščino, naj blagovoljno poročilo odobri ter pri-trdi naslednjemu odborovemu nasvetu:

Društvo „Pravnik“ posvoji današnji glavni skupščini izreka udano in toplo zahvalo visokemu deželnemu zboru odnosno veleslavnemu deželnemu odboru kranjskemu za gmotno podporo, podeljeno vnovič društvu za pripravo nemško-slovenskega pravno-terminologijskega slovarja ter naroča bodočemu odboru, da o tej zahvali najprimernejšim potem obvesti veleslavni deželni odbor kranjski.



O tajnikovem poročilu oglasil se član g. dr. Fr. Stor ter želi, naj bi se pojasnilo, v katerih listih se je »Slov. Pravnika« navajal, kajti redno menijo drugi listi navajajoč »Pravnika« le češki »Právník«. Tajnik odgovarja, da se je »Slov. Pravnika« večkrat navedel v raznih listih in knjigah, ter omenja posebno »Gerichtszeitung«, katera je posnela več v »Sl. Pravnika« priobčenih slučajev, dalje navajal se je v »Spruchpraxis«, skliceval se je na društveni list Links, dr. Adalbert Shek in dr. V nasprotji s češkim listom jednakega imena navaja se naš društveni list v nemških listih samo »Pravnika«. češki pa »Právník«. Član in dež. sod. pristav gosp. Jak. Kavčnik želi, naj bi se nemške liste naprosilo, da bi društveni list navajali vedno izrecno »Sl. Pravnika«, na kar pa meni tajnik, da bi se ta želja dala težko izvesti in bi tudi morda ne kazalo uvajati novotarije, ker se je doslej navadni citat uže udomačil. Skupščina odobri nato tajnikovo poročilo ter se vsprejme soglasno odborov nasvet. —

III. G. dr. Janko Babnik poroča o stanju terminologijskega slovarja tako-le :

Slavni zbor!

V poročilu, katero sem si usojal podati slavnemu društvu v zadnji glavni skupščini o stanju dela za nemško-slovensko pravno terminologijo, razvijal sem tudi načrt za nadaljno delovanje in držal sem se tega načrta, tako da se zamorem v prvi vrsti sklicevati na lansko poročilo. Moj rokopis dobil je v pregled urednik slovenske izdaje državnega zakonika vseučiliški docent gospod dr. Karol Štrekelj, ki se je tega mučnega in nehvaležnega dela drage volje lotil ter mi poslal obširne in skrbno sestavljene svoje opombe, katere sem vestno uvaževal in v poštevilnem številu pri končni reviziji svojega rokopisa. Storil sem to nekaj zaradi notranje vrednosti, katero imajo te opombe kot pripomenki izvrstnega jezikoslovca, posebno pa zaradi tega, ker mi je na tem, zjediniti se z imenovanim gospodom kot urednikom slovenske izdaje državnega zakonika, da bo enotna pisava tam in v moji knjigi. Razun tega sem dal nekaj besed natisniti na posebni poli, katero sem v okoli 200 izvodih razposlal slovenskim pravnikom in jezikoslovcem s prošnjo, naj jo pregledajo in mi s svojimi opazkami vred pošljejo nazaj. Dobil sem odgovor vsega od 28 naprošenih gospodov, razun tega so se Celjski pravniki vsled povabila gospoda dr. Josipa Serneca večkrat zbrali ter posvetovali o izrazih, zadržanih v omenjeni poli, in so mi svoje opombe poslali. Vsem gospodom, ki so mi na tak način pomagali, bodi s tem izrečena moja najsrčnejša zahvala.

Mesca avgusta p. l., ko je bil moj rokopis konečno urejen, pečal se je odbor s prašanjem, kaj dalje? Izprožila se je misel, dati pregledati rokopis po posebni enketi, od druge strani se je nasvetovalo, naj se rokopis

razmnoži in različnim pravnikom in jezikoslovcem pošlje v pregled in presojo. Po natančnejem premišljevanju pa smo uvideli, da ne gre ne eno ne drugo, če nočemo zavleči dogotovitve dela še za nekaj let. Težko bi bilo dobiti za anketo potrebno število gospodov, ki bi imeli voljo in čas, posvetiti vsaki teden dva ali tri večere temu delu, in če bi se dobili, bi trajalo to delo, zaradi velike obsežnosti gradiva, ne samo mesce ampak več let. Enake pomisleke izrazil je tudi rajni dr. Škofic v „Slovenskem Pravniku l. 1889. o takem odseku, „ki bi debatoval o vsakem stavku in o neštevilnih besedah. Tak odsek ne bode svojega dela nikdar izgotovil. Izkušnja uči, da duševno delo toliko počasneje napreduje, kolikor več ljudi se ravno tistega predmeta ob enem loti. Dokaz temu vsi parlamenti. A mi ne moremo še 10 let čakati . . .“ Kar se pa drugega navsila tiče, da se namreč rokopis razpošilja posameznim gospodom v pregled in presojo, zavrgli smo tudi ta predlog, ker uspeh poskusa z zgoraj navedeno polo ni bil posebno izpodbudljiv — in tam je šlo za eno edino tiskano polo, ves rokopis pa obsega snovi za okroglo 50 tiskanih pol. Tudi na ta način bi se bila stvar le zavlekla.

Po vsem tem ni preostajalo nič drugega, kakor dati rokopis v tisk takošen, kot je in prepuščati praksi in vsakdanji porabi knjige, da pokaže vse njene pomanjkljivosti, katere se odpravijo pri drugem natisu.

Odboru je bilo na tem, da založi knjigo državna tiskarnica, katera e založila tudi staro našo terminologijo iz l. 1853. ter nji s tem dala nekak oficijelen značaj. Po prizadevanju našega velecenjenega gospoda društvenega predsednika dovolilo je visoko c. kr. finančno ministerstvo z ukazom z dne 6. oktobra 1893, št. 40517 državni tiskarnici, da vzame našo terminologijo v založbo, na kar je odbor dne 24. oktobra 1893 sklenil z državno tiskarnico založno pogodbo in nji izročil rokopis. Po pogodbi je tiskarnica lastnica rokopisa in ga tiska sedaj v 1000 izvodih. To število bo nemara kmalo pošlo in treba bo nove izdaje, glede katere si je odbor v založni pogodbi pridržal pravico, da se ne sme tiskati, dokler nje ni pregledala in odobrila od njega v to določena oseba, oziroma, če se odbor ne bi hotel poslužiti te pravice, urednik slovenske izdaje državnega zakonika. Na ta način osiguralo si je naše društvo tudi za novo izdajo odločilno besedo in potrebni upliv.

Tiskarnica je koj začela s tiskom knjige, katera bo glede zunanje oblike taka, kot je l. 1887. v Pragi pri Zeidlerju izšla nemško-česka pravna terminologija. Obsegala bo v osmerki 50 tiskanih pol in ker je sedaj že 20 pol tiskanih, upam, da bo knjiga dotiskana v dveh mescih ter pride v promet o veliki noči.

-K temu poročilu poprime besedo g. dr. K. Triller ter poudarja velikanski trud, ki ga je imel g. dr. Babnik s terminologijo, katera bode uprav epohalnega pomena za slovensko pravoslovje. Nasvetuje torej, naj se danes na občnem zboru slovesno izreče g. dr. Babniku društvena zahvala na njegovem izredno trudalju-

bivem delovanji. Nasvet vsprejme se z dolgotrajnimi in burnimi živio-klici.

#### IV. Knjižničar g. Fr. Milčinski poroča o stanji knjižnice:

##### Slavna skupščina!

Dočim ni bilo društvu za leto 1892. glede njegove knjižnice nič znamenitejšega zabilježiti, tako da je na zadnji glavni skupščini celo izostati moglo posebno poročilo knjižničarja, bilo je preteklo društveno leto za nje razvoj dokaj važnejše.

Izvršujoč naročilo zadnje glavne skupščine pregledal je odbor družbi sv. Cirila in Metoda lastne knjige iz zapuščine okr. sodnika dra. Škofica; našel je tu dokaj knjig pravoslovne vsebine, katerih dosedaj društvo ni imelo, ki bi pa utegnile izdatno popolniti vrzeli v njegovi knjižnici. Stopil je torej zaradi njih nakupa v dogovor s slavnim vodstvom imenovane družbe, in le to je s pismom z dne 27. grudna 1893 sprejelo ponudbo našega društva in mu prepustilo v last 133 izbranih zvezkov za primeroma nizko ceno poudarjajoč: „... veselimo se, da knjige pravoslovne vsebine preidejo v last onemu društvu, katerega odličen član je bil uprav rajnji dr. Škofic.“ — Naj le navedem, da se med temi knjigami nahaja 24 zvezkov Glaser-Unger-jeve zbirke razsodeb, 14 zvezkov Budwinski-jeve zbirke, 27 letnikov državnega zakonika oziroma deželnega vladnega lista, Bogišiča „Zbornik“, — Randa, der Besitz, — Exner, das oestr. Hypothekenrecht, — Bluntschli, Lehre vom modernen Staat in dr., — in razvidno je, koliko je pridobila društvena knjižnica s tem nakupom. Slavnemu vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda pa bodi za izredno naklonjenost, katero je izkazalo v tem slučaju našemu društvu, izrečena najtoplejša zahvala.

Nadalje kupilo je društvo na javni dražbi iz zapuščine okrajnega sodnika Ogrinca za neznatno ceno znameniti knjigi Holtzenderfovi: „Handbuch des deutschen Strafrechtes“ v treh delih, in „Handbuch des deutschen Strafprocessrechtes“. 42 zvezkov pa je društvo deloma za recenzijo v svojem listu, deloma v zameno za svoj list, deloma pa v dar prejelo. Darovalci, izmed katerih naj imenoma navedem visoko kr. hrv. slav. dalm. zemalji. vlado odio za bogoštovje i nastavu, katera pripošilja društvu publikacije po njej izdavane znanstvene knjižnice, naj blagovolé sprejeti na tem mestu iskreno zahvalo.

Prirastlo je torej društveni knjižnici v preteklem letu vsega skupej 179 zvezkov, katerih popolni seznamek se bode priobčil v „Slovenskem Pravniku“, in broji knjižnica sedaj 548 zvezkov, med njimi 14 pravoslovnih časopisov z 99 letniki.

Društveniki posluževali so se knjižnice, da si tudi ne prepogosto, kar je pač njenej dosedanji pomanjkljivosti pripisovati; sedaj je razposojenih 28 zvezkov.

Po letošnjih prirastkih ukrepila se je knjižnica tako, da bi bilo moč pričeti sistematično jo popolnjevati. To bode ovirala nekoliko le jedna, a važna zapreka, namreč dokaj slabo gmotno stanje našega društva. A ko

dobi društvo v ne preodaljenem času svojo lastno čitalnico, in bode mogla knjižnica, da ustreže popolnoma svojemu smotru, vedno biti odprta in na razpolaganje članom, nadejati se je, da bodo le ti pogostejše jo uporabljajoči se ji privadili, bolj in bolj uvidevali njeno koristnost in se tedaj tudi ne ustrašili kakega za posameznika čisto malenkostnega posebnega knjižniškega prispevka, čigar vkupna svota bi pa vendar omogočila društvu. dostojno popolniti svojo knjižnico in pomnoževati jo z znamenitejšimi novimi pravoslovnimi deli ozirajoč se pri tem na nasvete in želje čitateljev. Končam svoje poročilo in prosim slavno skupščino, da je odobri.

K poročilu ogласi se gosp. dr. Fr. St or ter predlaga, naj bodoči odbor potrebno ukrene, da dobi naše društvo v last knjižnico nekdanje »Juristische Gesellschaft« v Ljubljani, katera je zamrla, njeno knjižnico pa hrani c. kr. finančna prokuratura v Ljubljani. Ž njo bi se društvena knjižnica zelo obogatila, umestno je pa, da pridejo navedene knjige v last društvu, ki ima popolnoma jednake namene, kakor nekdanja »Juristische Gesellschaft«. Načelnik gosp. dr. Ferjančič omenja, da se je samo z ozirom na to knjižnico takrat, ko se je ustanavljalo naše društvo, sprožila misel, naj bi se nekdanja »Juristische Gesellschaft« zopet oživila. Toda temu ovirale so razne zapreke. C. kr. dež. sod. svetnik gosp. K. Pleško naglašá, da bi bila omenjena knjižnica za naše društvo gotovo velike vrednosti, kajti v njej nahajajo se knjige, katere se sedaj sploh več ne dobe. Gosp. dr. St or popolni svoj predlog v tem oziru, naj se naprosi po bodočem odboru gosp. svetnik Pleško, da stopi kot nekdanji član »Juristische Gesellschaft« v dogovor s c. kr. finančno prokuraturo, katera sedaj knjige hrani, in s člani umrlega društva zaradi omenjene knjižnice. Ko podpira ta predlog gosp. dr. Fr. Munda in omeni g. pristav J. Kavčnik, da »Juristische Gesellschaft«, čeravno se nikdar ni formalno razšla, faktično več ne obstoji, ker uže davno ne deluje in bi se morala uradno razpustiti, dá gosp. načelnik na glasovanje predlog gosp. dra. Stora, kateri se jednoglasno odobri, gosp. svetnik Pleško izjavi pa, da vsprejme naročilo. Knjižničarjevo poročilo se na to odobri.

V. Poročilo blagajnika gosp. J. Gogole slove:

Slavni občni zbor!

S predležečim poročilom predložim račun o dohodkih in izdatkih društva „Pravnik“ v Ljubljani v pretečenem letu 1893.

## I. Dohodki.

1. Članarina in naročnina za društveno glasilo v znesku . . . . .	1150 gld. 08 kr.
2. do konca leta 1893. natekle hranilnične obresti in sicer od popolnoma realizovane hranilne knjižice št. 7647 v znesku . . . . .	14 gld. 16 kr.
in od hranilne knjižice št. 2880 v znesku . . . . .	18 „ 75 „
skupaj . . . . .	32 gld. 91 kr.
3. darilo neimenovanega rodoljuba v Cerknici v znesku . . . . .	5 „ — „
4. prispevek deželnega zbora kranjskega za izdajo nemško-slovenske pravne terminologije vsled nakaza deželnega odbora kranjskega z dne 3. maja 1893 št. 4314 v znesku . . . . .	400 „ — „
skupaj . . . . .	1587 gld 99 kr.

## II. Izdatki.

1. Odpraviteljici društvenega glasila pri Narodni tiskarni . . . . .	5 gld. — kr.
2. naročnina na „Jurid. Blätter“ . . . . .	5 „ 05 „
3. nakup nemškega kazenskega prava . . . . .	2 „ — „
4. „Slovenca“ za inserat vabila na občni zbor . . . . .	3 „ 28 „
5. kolek za vlogo na državno pravdnništvo glede odgovornega uredništva . . . . .	1 „ — „
6. izterjevalcu ljubljanskih članarin in naročin . . . . .	5 „ — „
7. pismonošama za novo leto . . . . .	2 „ — „
8. 128 poštnih mark po 5 kr. na opomine glede zaostankov . . . . .	6 „ 40 „
9. 2 kuverta društvenega banketa na Bledu za povabljenega gosta . . . . .	4 „ 50 „
10. poštne marke za dopise blagajnika . . . . .	— „ 30 „
11. nagrada urednikom . . . . .	360 „ — „
12. nagrada sotrudnikom . . . . .	288 „ 73 „
13. tisek, papir in odprava društvenega glasila . . . . .	657 „ 92 „
14. za terminologijo . . . . .	
a) uredniku . . . . .	200 gld. — kr.
b) sotrudniku na Dunaji . . . . .	100 „ — „
c) prepisovanje prvotnih pol . . . . .	27 „ 58 „
skupaj . . . . .	327 gld. 58 kr.
vsi izdatki skupaj . . . . .	1668 gld. 76 kr.

Ako se ti izdatki primerjajo z dohodki, ki znašajo 1587 „ 99 „ pokaže se primanjkljaj . . . . . 80 gld 77 kr. beri: osemdeset goldinarjev 77 kr av. v., kateri se pokrije in izplača z društveno glavnico, naloženo v mestni hranilnici ljubljanski na hranilni knjižici št. 2880, katera je po računu za leto 1892. koncem leta 1892 znašala 298 gld. 8 kr.

Ako se tedaj iz te glavnice pr. . . . .	298	gld.	08	kr.
pokrije in izplača letošnji primanjkljaj pr. . . . .	80	„	77	„
ostane glavnice v hranilnici naložene . . . . .	217	gld.	31	kr.
od katere pripade društvu za navadne potrebe . . . . .	113	„	26	„
in za izdajo terminologije . . . . .	104	„	05	„
skupaj . . . . .	217	gld.	31	kr.

### III. Društveno premoženje.

1. Blagajnična glavnica, naložena v mestni hranilnici ljubljanski na hranilni knjižici št. 2880 pr. . . . . 217 gld 31 kr.
2. Zaostanki članov in naročnikov za  
 leto 1892. pr. . . . . 101 gld. 50 kr.  
 in za leto 1893. pr . . . . . 374 „ — „  
 skupaj . . . . . 475 gld. 50 kr.
3. nekaj knjig, časopisov in inventar.

Ko podam to poročilo, prosim konečno:

Slavni občni zbor blagovoli predležeči račun na znanje vzeti in novemu odboru naročiti, da izkazane zaostanke primernim potom izterja.

Blagajnikovo poročilo odobri se brez razgovora.

VI. V imenu preglednikov računa poroča gosp. dr. Fr. Munda, da se računi zlagajo popolnoma z vsemi zapiski. Obžaluje velike zaostanke, kateri izredno otežujejo posel blagajnikov. Izreka zahvalo blagajniku na njegovem delovanji ter predlaga, naj se da odboru absolutorij, kar se jednoglasno vsprejme.

VII. Na to vrši se volitev z listki. Gosp. načelnik določi skrutinatorjema gg. dra. Vilfana in Trillerja. Oddalo se je 21 veljavnih glasovnic in bili so izvoljeni a) načelnikom za l. 1894. gosp. dr. Andrej Ferjančič (z 20 glasovi, gosp. svetnik K. Pleško dobil je 1 glas). b) Kot odborniki in sicer Ljubljanskimi gg.: dr. Janko Babnik, c. kr. sodni pristav (z 19 glasovi), dr. Makso Pirc, odvetni kandidat (z 18 glasovi), J. Gogola, c. kr. notar, Fr. Milčinski, c. kr. avskultant (oba s 17, glasovi), dr. Valentin Krisper, odvetnik in Jak. Kavčnik, c. kr. sodni pristav, (oba s 16 glasovi) in dr. Viktor Supan (s 14 glasovi); vnanjimi gg.: dr. Jurij Hrašovec, odvetnik v Celji (z 21 glasovi), Bogdan Trnovec, c. kr. dež. sod. svetnik v Trstu in dr. Danilo Majaron, odvetni kandidat na Dunaji (oba z 20 glasovi); preglednikoma računov za bodoče leto izvolila sta se gg. dr. Jernej Zupanec, c. kr. notar in dr. Fr. Munda, odvetnik (oba z 20 glasovi).

VIII. K posameznim nasvetom oglasi se gosp. dr. Iv. Tavčar ter, naglašujoč, sicer mirno, toda uspešno delovanje društva, predlaga, naj se izreče zahvala vsemu odboru in urednikoma društvenega lista, kateri je glavni smoter društva. Predlog vsprejme se z živahnim odobravanjem. Gosp. dr. Fr. Tekavčič izreka željo, naj bi vsi listi, posebno pa tudi uradna »Laibacher Zeitung« prinašala vestna poročila o društvenem delovanji, ker bi se iz teh poročil lahko poizvedelo, da je naše društvo jedino le znanstveno in bi se potem morda poizgubila mržnja proti njemu. Tajnik g. dr. Pirc pojasni, da se tudi »Laibacher Zeitung« pošiljajo poročila, da pa jih ne vsprejema. Gosp. c. kr. dež. sod. svetnik K. Pleško predlaga, naj se to leto napravi društveni izlet v Novo Mesto in naj se z izletom združi tudi shod. Načelnik gosp. dr. Ferjančič z veseljem pozdravlja ta nasvet in obljubi, da se bode odbor po njem ravnal. C. kr. dež. sod. pristav gosp. J. Kavčnik opozarja na nejasne določbe §-a 195. vladnega načrta v novem civilno-pravdnem redu gledé razpravnega jezika. Govornik prosi, naj gosp. načelnik kot član odseka, kateremu se bode o načrtu posvetovati, obrne vso pozornost na te določbe. Gosp. dr. Ferjančič naglaša, da vsi novejši zakoni nekako prezirajo jezikovno vprašanje. Pritrjuje, da so tudi določbe načrta o novem civilno-pravdnem redu jako nedostatne in da bi naš narod brezdvomno nazadoval, ako bi se vsprejel načrt v tej obliki, ker imajo dosedaj veljavni zakoni v tem oziru določne propise. Obľubuje, da bode po svojih močeh deloval v izboljšanje načrta v tem oziru. Gosp. pristav Kavčnik opomni nato, da se v novem zakonu civilno-pravdnega reda tudi ne sme govoriti o »landesübliche Sprache« ali »Landessprache«, ker se potem prerado ta izraz tolmači nenemškimi narodom v kvar.

Gosp. načelnik zahvali udeležnike ter zaključi 3 ure trajajoče zborovanje.



## Razne vesti.

V Ljubljani, dné 15. februarija 1894.

— (Iz kronike društva „Pravnika“.) Glavna skupščina za letošnje leto vršila se je dne 30. januarija t. l. v prostorih „Ljubljanske čitalnice“. Obširno poročilo o njej priobčimo na drugem mestu. Novoizvoljeni odborniki sešli so se v četrtek dne 8. t. m. k prvi seji ter se je odbor konstituiral tako, da se je izvolil načelnikovim namestnikom g. dr. Val. Krisper, tajnikom g. dr. Maks Pirce, blagajnikom g. Iv. Gogala, knjižničarjem g. Fr. Milčinski, v odsek za društveni list pa g. dr. J. Babnik, g. J. Kavčnik in g. Fr. Milčinski. Odbor posvetoval se je nadalje o korakih, katere mu je storiti v izvršitev sklepov glavne skupščine. Sklenil je tudi, da priredi, ako le mogoče, še tekom tega meseca ali začetkom bodočega društveni shod, da bi se na njem posvetovalo o nameravanem izletu v Novomesto. Odbor prosi pa vse društvenike, naj bi uže sedaj naznanili eventualna predavanja za ta shod.

— (Osobne vesti.) Imenovani so: vladni tajnik grof Rudolf Margheri okrajnim komisarjem, okrajni komisar J. Rihar vladnim tajnikom in voditeljem okrajnega glavarstva v Črnomlji, konceptni praktikant Karol Ekel začasnim vladnim koncipistom; okrajni sodnik Simon Zetich v Voloski svetnikom pri deželnem sodišči v Trstu; okrajni komisar Tomaž Drabek policijskim komisarjem v Trstu; poštna komisarja Ant. Willenik in dr. Guido Kikaker pl. Leuchtensee tajnikoma pri poštнем in brzojavnem uradu v Trstu; rudniškim komisarjem v Mostu na Češkem Jak. Vidic. — Umirovljen je finančni svetnik v Ljubljani J. Golf ter dobil ob jednem naslov in značaj višjega finančnega svetnika. — Vladni koncipist Rudolf grof Chorinsky pozvan je v službovanje k trgovinskemu ministerstvu na Dunaji.

— (Odvetnikov bilo je na Kranjskem) koncem l. 1893. skupaj 26 in sicer v Ljubljani 14, v Postojini 2, v Kočevji 3, v Krškem 1, v Kranji 1, v Litiji 1, v Radovljici 1, v Rudolfovem 2 in v Kamniku 1. — Na Štajerskem bilo jih je koncem l. 1897, katerih biva v Celji 11, v Gradci 61, v Laškem trgu 2, v Mariboru 10, v Ptuji 5, v Slov. Bistrici 3, v Slov. Gradci in v Brežicah po 1. — V okrožji Tržaške odvetniške zbornice bilo je vpisanih lani 110 odvetnikov in sicer v Trstu samem bivajočih 66, v Sežani 1 in v Voloski 2.





## Pregled pravosodstva.

221. Zakon, ki se je sklenil pred inozemskim, a po avstrijski crkveni oblasti delegovanim župnikom veljaven je za obseg avstrijskega prava, čeravno se ni vršila poroka po predpisih inozemskega zakonika, pač pa v smislu avstrijskega.

R. z dne 13. decembra 1893, št. 14420. J. B. št. 4 ex 1894.

222. Kdor ima pravico do stanovanja, ni samo opravičen rabiti je zase, temveč sme k sebi vzeti tudi tretje osebe, kakor jih potrebuje (§-i 504., 505., 506. in 521. obč. drž. zak.; c. f. posebno §-a 505. in 506. Poslednji govori le o premembah stanu in obrti, ne pa gospodarstva.)

R. z dne 16. novembra 1893, št. 13050. J. B. št. 3 ex 1894. —

223. Po besedilu, smislu in namenu zakona, preprečiti navidezna opravila, ne more se dvomiti, da ni le za dokaz, temveč za veljavo ženitovanskih pogodb po §-u 1. zak. z dne 25. julija 1871, št. 76. drž. zak. potrebna sestava notar. akta (zapisa). Ako se ni sklenil notarski akt, nima mej strankami gledé dote sklenjena pogodba nobene veljave. — § 1229. obč. drž. zak. se tu torej ne more uporabljati.

R. z dne 6. oktobra 1893, št. 10944. G. Z. št. 6 ex 1894. J. M. 960

224. Vprašanje, če je pogodba omenjena v zak. z dne 25. julija 1871, št. 76. drž. zak. veljavna, more le takrat nastati, če nastanejo mej strankami prepiri gledé izpolnitve pogodbe, ali pa če se navaja pravice, ki nastanejo stranki iz take pogodbe proti zahtevam tretjih oseb. Če se je pa izpolnila taka pogodba od obeh strank, akoravno se ni sklenila v po zakonu zahtevani obliki, se ne more potem razveljaviti jednostranski kot nično, ker se po §-u 2. obč. drž. zak. domneva, da sta stranski znali, da ne sklepata pogodbe v po zakonu zahtevani obliki, in če izpolnita vender pogodbo, vidi se v tem odpoved poznejšemu izpodbijanju iz tega razloga, kolikor se tiče pravic in obvezanostij pogodnikov.

R. z dne 31. decembra 1893, št. 30609. J. B. št. 6 ex 1894.

225. Le v slučaju §-a 931. obč. drž. zak. je primoran k intervenciji, kdor mora dati odškodbo. Radi tega ne sme cesijonar zahtevati od cedenta intervencije v pravdi, katero je pričel proti odstopljenemu dolžniku.

R. z dne 4. januarja 1894, št. 14847. J. B. št. 5 ex 1894.

226. Asignatu pristojajo proti asignatarju vsi ugovori, katere je imel proti assignantu.

R. z dne 21. novembra 1893, št. 12955. J. B. št. 6 ex 1894.

227. Zemljeknjižna zaznamba tožbe na priznanje, dajatev in zemljeknjižno zavarovanje kota ni dovoljeno. — Rekurzni troški povrniti se morajo rekurentu.

O. z dne 21. novembra 1893, št. 13494. J. B. št. 5 ex 1894.

228. Ako se potom redne pravde graja po tretji osebi račun, ki ga je položil sekvester, se zahtevek iz očitkov ne more v konkurzu, ki se je

otvoril pozneje o premoženji sekvestrovem, naznaniti v smislu §-a 7. k. r.; uporablati je tu temveč per anal. § 10. k. r.

O. z dne 12. decembra 1893, št. 14527. J. B. št. 5 ex 1894.

229. Upnik, ki je izjavil v prošnji gledé otvoritve konkurza o premoženji svojega upnika, da je pripravljen, plačati troške konk. postopanja, prisiliti se more na zahtevanje oskrbnika masa, da izpolni dano obljubo.

O. z dne 16. novembra 1893, št. 13447. J. M. 971.

230. Ako da prejemnik blago takoj na razpolaganje, ne more na fakturi se nahajajoča pripomba gledé kraja plačila stopiti v veljavo v smislu §-a 43. jur. nor.

R. z dne 21. novembra 1893, št. 13357. J. M. 976.

231. Pri umeščeni v prejšnji stan po §-u 372. lit. b) o. s. r. navesti se smejo nova dokazila, in nova dejanja, o katerih v glavni pravdni ni ni bilo govora. — Umeščenja po §-u 372. l. c. prositi se sme tudi takrat, če se je razsodilo na glavno prisego in se je prisega uže storila.

R. z dne 14. novembra 1893, št. 13046. J. M. 974. (Cf. dvor. dek. z dne 14. junija 1784, št. 306 f. f. z. j. z. in z dne 23. julija 1789, št. 10386 z. j. z. — in Canstein Lehrbuch II. str. 241. posebno op. 24. lit. a).

232. V slučaju storjene prisega teče 14dnevni plačilni rok šele od dneva dostavljenega odloka, s katerim se potrdi storjena prisega. — Ako tožitelj ni prosil „pendente apellatione“ izvršila v varnost, ne more tega storiti, če je postala razsodba sicer pravokrepna, pa še ni pretekel plačilni rok.

O. z dne 3. oktobra 1893 št. 11525. J. B. št. 3 ex 1894.

233. Ako vsprejme jeden sotožencev prisego, dva jo pa previdoma zavrneta, more sodišče vendar po §-u 36. just. dvor. dek. z dne 24. oktobra 1845, št. 906. z. j. z. razsoditi na prisego sotoženca, ki jo je vsprejel. — Tudi zanimava glavna prisega nima samo pomena, da se prisežnik ne spominja oz. ne ve, temveč po njej dokaže naj se, da prisežno dejanje po najboljši vednosti in spominanju ni istinito.

R. z dne 2. novembra 1893, št. 12624. J. B. št. 5 ex 1894.

234. Krivo pričevanje pred sodniškim uradnikom, katerega je odredil predsednik sodišča za disciplinarno preiskavo, se kaznuje po §-u 199. lit. a) k. z.

R. z dne 24. novembra 1893, št. 10647. G. Z. št. 6 ex 1894.

235. Kazenski sodnik ne sme razsoditi, da zapade dana ali obečana kupnina, v slučaju čl. VI. zak. z dne 17. decembra 1862, št. 8. drž. zak. ex 1863 (§ 231., št. 11 k. p. r.).

R. z dne 16. oktobra 1893, št. 7962. J. M. 967.

---

Slovenski Pravnik“ izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva „Pravnika“ brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld.

---

Uredništvo je v Ljubljani, šte. 5 v Gospodski ulici; upravništvo pa na Križevniškem trgu šte. 7.

## Naznanilo.

Zbirka obrazcev za slovensko uradovanje pri sodiščih. I. Obrazci k občnemu sodnemu redu I. zvezek.

Ta knjiga, katera se dobiva v „**Narodni tiskarni**“ in pri g. **A. Zagorjanu** velja 1 gld. 40 kr., po pošti sprejeta pa 1 gld. 50 kr.

## Kazensko-pravdni red

z dne 23. maja 1873 štév. 119 državnega zakonika


z dodanim

**zvršitvenim propisom**

in

drugimi zakoni in ukazi kazenski  
postopek zadevajočimi.

I. natis. Izdalo društvo „Pravnik“ v Ljubljani.  
Natisnila in založila „Národna Tiskarna“.

 Dobiti je v „**Národni Tiskarni**“ v Ljubljani.  
Cena elegantno vezani knjigi za člane društva „Pravnik“ je  
2 gld. 50 kr., za nečlane 2 gld. 80 kr., s pošto 15 kr. več.

